

Прилагателно име

Substantivum

Прилагателни имена

в българския език

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language
Sofia 2016

Прилагателно име – *Adiectivum*

Дефиниция

Прилагателното име е дума, която означава признак, качество или свойство на предмет

Прилагателно име – ед. ч.

Прилагателни имена – мн.ч.

Признаците на предметите не могат да се мислят отделно от самите предмети. Поради това прилагателните имена обикновено не се употребяват сами, а заедно със съществителните имена, към които се отнасят.:

висок връх

бистра река

зелено поле

чисти езера

Прилагателни имена – Видове според значението

1.

Качествени прилагателни имена

Означават
признаците, качества и свойства,
присъщи на предмети.

удобен стол

2.

Относителни прилагателни имена

Означават
признаците, качества и свойства,
на предмети, които се мислят като
отношение към други предмети

дървен стол

Прилагателни имена – Качествени

Цвят / Цветове

МН. Ч.

зелен-зеленият / зелена-зелената / зелено-зеленото /зелени-зелените

червен.....

жълт.....

оранжев

лилав.....

розов.....

бял.....

черен.....

син.....

сив.....

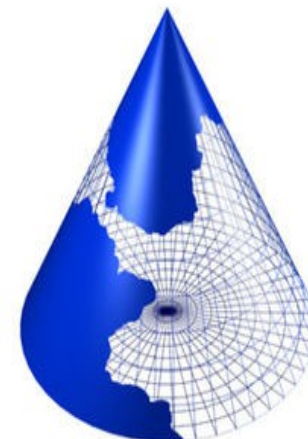
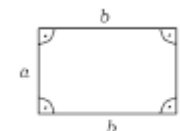
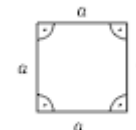
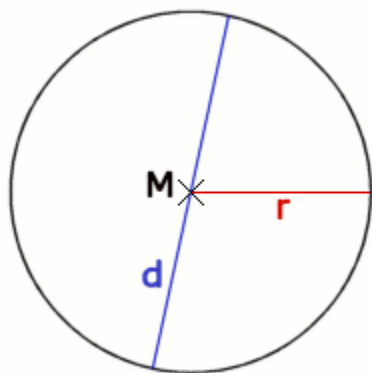
кафяв

Прилагателни имена – Качествени

Форма

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

кръгъл, сферичен, кълбовиден,
елипсовиден, овален, триъгълен,
четириъгълен,
правоъгълен, пирамиден,
коничен, ромбоиден и др.

Прилагателни имена – Качествени

Размери

голям-малък

дълъг-къс

висок-нисък

широк-тесен

дълбок-плитък

Прилагателни имена – Качествени

Физически качества

- I. На хора: млад, възрастен, стар, здрав, болен, силен, як, слаб, сляп, глух, ням, сакат, куц и др.
- II. На предмети: твърд, мек, сух, влажен, мокър, течен, бистър, лек, тежък, подвижен, неподвижен, бърз, бавен, як, здрав, издръжлив, чуплив, трошлив, разтворим, неразтворим и др.

Прилагателни имена – Качествени

Вкус и миризма (аромат)

солен, сладък, кисел, горчив, лют, вкусен,
безвкусен, блудкав

приятен, неприятен, миризлив, ароматен

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към хора

човешки, мъжки, женски, детски,
бебешки, юношески, младежки, майчин,
бащин, родителски, лекарски,
аптекарски, инженерен, студентски и
др.

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към тъкани, образувания и органи в човешкото тяло

костен, ставен, мускулен, клетъчен, тъканен,
органен, лигавичен, серозен, кръвен,
лимфен, артериален, венозен, капилярен,
мозъчен, сърдечен, белодробен,
чернодробен, бъбречен, яйчников, маточен,
кожен, туморен и др.

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към материали и вещества
дървен, железен, алуминиев, сребърен,
златен, солен, серен, натриев, калиев,
пластмасов_

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към място (разположение)
или географски обект

централен, краен, срединен, страничен,
горен, долен, преден, заден, ляв, десен

софийски, витошки, черноморски,
европейски и др.

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към време

сегашен, минал, миналогодишен,
вчерашен, днешен, утрешен, ранен,
късен, сутрешен, обеден, вечерен,
нощен, зимен, пролетен, есенен, летен
и др.

Прилагателни имена – Относителни

Отношение към брой

единствен, единичен, двоен, двоичен,
троен, троичен четворен, чифтен,
еднократен, двукратен, многократен

Прилагателно име – Грамматически категории

Род - мъжки род (м.р.) ♂
- женски род (ж.р.) ♀
- среден род (ср.р.) 😊

Число - единствено число (ед.ч.)
- множествено число (мн.ч.)

Определеност / членуване –
- член (артикъл) за
м.р. ♂, ж.р. ♀, ср. р. 😊 и мн. ч.

Степенуване –

Положителна / сравнителна / превъзходна
степен степен степен

Прилагателно име – Род и Число

Единствено число

- мъжки род (м.р.) ♂ --- хубав студентски
- женски род (ж.р.) ♀ -а хубава студентска
- среден род (ср.р.) 😊 -о хубаво студентско

Множествено число(мн. ч.)

-и хубави студентски

Прилагателно име – Определеност / членуване

мъжки род (м.р.) ♂

хубав + **И** + **Я(Т)** = хубавия(т) **-ЯТ, -Я**

студентски + **Я(Т)** = студентския(т)

женски род (ж.р.) ♀

хубава + **ТА** = хубавата **-ТА**

студентска студентската

среден род (ср.р.) ☺

хубаво + **ТО** = хубавото **-ТО**

студентско студентското

множествено число (мн.ч.)

хубави + **ТЕ** = хубавите **-ТЕ**

студентски студентските

Прилагателно име – Степенуване

Степенуване – изразяване на качеството или свойството на предметите в по-голяма или по-малка степен

Положителна / сравнителна / превъзходна

степен

степен

степен

висок

по-висок

най-висок

добър

по-добър

най-добър

хубав

по-хубав

най-хубав

лесен

по-лесен

най-лесен

Степени за сравнение имат повечето качествени прилагателни.

Относителните прилагателни нямат степени за сравнение.

КРАЙ

kantscheva@yahoo.com

GSM: +359 898 39 87 59

Sofia 2016